

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

2023-12-18 Nr. NV-3230

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-23-1755(2) TAIS-23-17096(3)	DĖL UŽIMTUMO ĮSTATYMO NR. XII-2470 24 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2465 IR NEDARBO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-1904 12 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2466		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2024-01-05	<i>Socialinės apsaugos ir darbo ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta	<i>Pasirenkama</i> ☒ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Grąžinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narių grupės (T. Tomilinas, Z. Streikus, A. Butkevičius, L. Kukuraitis, R. Baškienė, L. Savickas, Z. Balčytis, S. Skvernelis ir kt.) pateiktuose projektuose siūloma:

- *Užimtumo įstatyme* – nustatyti išimtį, kad bedarbio statusas nesustabdomas arba nepanaikinamas, net ir atsiradus darbo santykiams arba bedarbiui pradėjus individualią veiklą, jei darbo santykiai atsiranda ar veikla vykdoma 7–9 nedarbo draudimo išmokos mokėjimo mėnesį.
- *Nedarbo draudimo įstatyme* – prailginti bedarbiams, kuriems iki senatvės pensijos amžiaus yra likę ne daugiau kaip 5 metai ir jiems nepaskirta išankstinė pensija, nedarbo draudimo išmokos pratęsimo laikotarpį nuo 2 iki 6 mėn.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Vyriausybės išvadoje siūloma **nepritarti įstatymų projektams dėl šių priežasčių:**

1. Užimtumo įstatyme siūloma išimtis, kad bedarbio statusas nesustabdomas arba nepanaikinamas, net ir atsiradus darbo santykiams arba bedarbiui pradėjus individualią veiklą, sudaro prielaidas asmenims išlaikyti teisę į nedarbo draudimo išmoką, kuri siejama su bedarbio statuso suteikimu. 2023 m. spalio mėn. vidutinė nedarbo draudimo išmokos mokėjimo trukmė buvo 4,8 mėn. o du trečdaliai nedarbo draudimo išmokų gavėjų šią išmoką gauna ne ilgiau kaip 6 mėn., todėl **siūlomi pakeitimai ne tik neaktyvintų ir nemotyvuotų bedarbių, gaunančių nedarbo draudimo išmoką, greičiau grįžti į darbo rinką, bet ir skatintų juos toliau likti registruotais Užimtumo tarnyboje, kad nuo septinto mėnesio gautų ne tik nedarbo draudimo išmoką, bet ir darbo užmokestį arba kitas pajamas.** Toks siūlomas reguliavimas, pagal kurį numatomas nedarbo draudimo išmokos mokėjimas asmeniui, kuris faktiškai nėra bedarbis ir gauna darbo užmokestį arba pajamas, **neatitinka teisėkūros tikslingumo ir efektyvumo principų ir prieštarauja nedarbo socialinio draudimo paskirčiai.**

2. **Nedarbo draudimo išmokos mokėjimo bedarbiams, kuriems iki senatvės pensijos amžiaus yra likę ne daugiau kaip 5 metai, jeigu jiems nepaskirta išankstinė pensija, pratęsimas ne 2, o 6 mėn. pareikalautų apie 17,7 mln. Eur papildomų „Sodros“ biudžeto lėšų per metus.** Valstybės socialinių fondų biudžetą 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatyme nenumatyta papildomų lėšų, kad būtų galima šiuo laikotarpiu prisiimti papildomų finansinių įsipareigojimų.

Projekte pateikta Vyriausybės pozicija iš esmės laikytina teisinga ir argumentuota.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas be pastabų suderintas su Finansų ministerija, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba, Užimtumo tarnyba bei patikslintas pagal Teisingumo ministerijos ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Aušra Gratulevičienė

Socialinės politikos grupė, patarėja